

El Sénia ha dit que no

RAMON GIL

A la seva col·laboració per a un veterà diari barceloní, un reconegut escriptor de les terres de l'Ebre parla d'Alcanar i reflexiona: "Es duen a terme obres a tot arreu; es fan inversions abundants per augmentar les belleses, donar més atractiu als indrets, obrir possibilitats noves davant del turisme, i aquí, que les tenim fetes, les deixarem passar?"

La citació traspasa els més de quaranta anys que la separen de l'ara mateix i be pot encaixar amb l'argumentari que, ordenadament, s'anirà posant sobre la taula a mesura que avanci la conversa amb els representants de la Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sénia, creada recentíssimament. No ha estat escrita durant aquest intens agost canareu. "Però ho sembla, eh?", repta Joan Ferrando, un dels portaveus de la plataforma. I mentre es revela el misteri (són paraules de Sebastià Juan i Arbó, redactades l'any 1965 per afegir-se a l'oposició que hi havia a la construcció de la fàbrica de ciment que finalment es va alçar a Alcanar-Platja, i queden recollides al llibre *Alcanar*, d'Agustí Bel, publicat l'any 2000 per Cossetània), algú comenta que la zona ja és servida, recorda un eslògan que aleshores es va fer popular ("Quin fum fa!") i hi afegeix que no hi ha ganes de repetir la història.

"Amb agosticitat". Què ha passat, aquest mes d'agost, a Alcanar, que ha

encès en flama la d'altra banda tranquil·la població arran del Sénia, a prop de la mar, arrecerada per la mola del Montsià?

El senyal d'alarma roman encès des que va arribar la notícia que el 2 d'agost passat s'havia publicat al *Bulletí Oficial de l'Estat* (BOE) l'anunci mitjançant el qual se sotmetia "a informació pública la sol·licitud de concessió d'explotació d'emmagatzematge subterrani de gas natural, en aigües de la mar Mediterrània davant les costes de Castelló i el reconeixement de la utilitat pública de l'esmentat emmagatzematge". El termini per presentar-hi al·legacions s'acabava el 27 d'agost.

El fet que tot plegat quedés emmarcat justament al mes de vacances va fer pujar la mosca al nas dels canareus, que expliquen, amb somriure indefinit, que l'anunci sobre una qüestió que els afecta tan directament es va "perpetrar amb agosticitat i traïdoria"

L'agosticitat, però, en comptes de fer passar desapercebut el fet, encara va arborar més la ciutadania. Uns fulls volants escrits amb lletres verdes van convocar la primera assemblea, el 21 d'agost, per posar en comú la informació de què es disposava (informació i coneixement són objectius principals dels mobilitzats: "I, a partir d'aquí, que cadascú valore", destaca Ferrando) i constituir la plataforma. "Per la salut i la seguretat de tots nosaltres i dels nostres fills", hi havia

La pretensió d'alçar una planta transformadora de gas al terme de Vinaròs (Maestrat), a tocar d'Alcanar (Montsià), ha mobilitzat la població de la zona del Sénia que veu, en les xemeneies projectades, una amenaça a les seves possibilitats de desenvolupament.

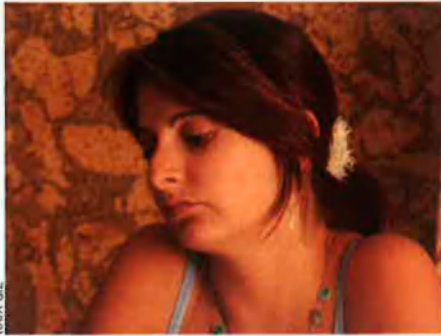
escrit. I més: "Contra l'impacte ambiental i paisatgístic d'aquesta planta. Per una agricultura i un turisme de qualitat. Per un desenvolupament sostenible. Pel nostre futur". S'hi esperava cosa d'un centenar de persones. N'hi van acudir més de set-centes. Amb una barreja de "curiositat i empenyament".

I l'epopeia no va trigar a arribar. El dia 24, el ple de l'Ajuntament aprovava per unanimitat el rebuig del projecte, al qual havia de presentar les al·legacions cor-

Terrenys on hi ha prevista la planta terrestre. A l'esquerra, hivernacles de conreu ecològic.

responents el 27, que era dilluns. Després del ple hi va haver una altra assemblea. "Estàvem tots a veure què podíem fer —recorda Laia Granyana, també de la Plataforma— i se'ns va acudir de recollir signatures de suport a les al·legacions del ple." Allà mateix van començar a signar, "en tota mena de papers —continua ara Ferrando—. Dissabte de matí potser hi havia 1.000 signatures o 1.500, però vam

D'esquerra a dreta, Lala Granyana (Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sénia), Pepo Gil (pagès ecològic) i Joan Ferrando (també de la plataforma).

dir que no, que no ho teníem bé: vam preparar els fulls adequats i ho vam refer. I la gent va tornar a signar." I, tal com ho relaten, devia ser digne de veure: "La gent signava pel carrer, les veïnes es cridaven: 'Baixeu a signar!', la gent es trucava per telèfon, es va escampar per les botigues, als restaurants, vam muntar una paradeta a la plaça, n'hi havia que agafaven el cotxe i se n'anaven a Benicarló, a Vinaròs..." I en un cap de setmana es van aconseguir 7.000 signatures. "Com es fa, no t'ho podem explicar perquè no ho sabem. Com s'ha fet, sí, perquè ho vam viure. Va ser espectacular. -I somriuen. I ho raonen, acte seguit-: Pensa que el poble té 10.000 habitants. I que cosa d'un 20% són estrangers, que potser no ho han viscut tant... Alguns sí que van signar... però pocs."

En tot cas, les signatures es van unir a les alegacions, ben recomptades, per triplicat, en còpies compulsades. I pocs dies després veïns de l'una banda i de l'altra del Sénia tornaven a demostrar la determinació en una imatge que acabava de transportar el cas als mitjans de comunicació: 5.000 persones participaven a la marxa reivindicativa convocada entre Alcanar i els terrenys on l'empresa Escal UGS S.L. -de la qual és propietària majoritària Eurogas- té previst d'instal·lar la planta de tractament del gas, ja al terme de Vinaròs i en una altra comunitat autònoma (no oblidem que en aquesta zona del país hi han dibuixat, tot seguint el llit sec del riu, la frontera autonòmica entre Principat i País Valencià), a tot just quilòmetre i mig del nucli d'Alcanar.

La marca de la xemeneia. El projecte que ha sotragat d'aquesta manera la zona (parlem d'Alcanar perquè és el nucli on la mobilització ha estat més forta, però també formen part de la plataforma persones i entitats de més poblacions

i ja hi ha mocions aprovades contra el projecte a ajuntaments com ara els de Vinaròs o Sant Carles de la Ràpita) preveu convertir un antic jaciment petroler sota la mar, a 23 quilòmetres de la costa, en un gran magatzem de gas natural tot aprofitant les condicions de segellatge que ofereix la geologia de l'indret. Per a l'explotació d'aquest gas, a més de la planta marina, caldrà construir a terra una planta de compressió (per a emmagatzemar-lo) i preparació (neteja d'impureses per al camí de tomada des del magatzem marí fins al sistema de canonades de

distribució), que és la instal·lació que hi ha previst de construir a tocar d'Alcanar i que des de la plataforma descriuen ben gràficament: dues xemeneies de 50 metres d'alçada i una torre de 60. "El campanar del poble en fa 35, així que ja t'ho pots imaginar: es veuran més les xemeneies!", rebla Granyana. A més, temen que la planta faria de reclam per a indústries similars que acabarien marcant definitivament la zona.

"Això és una sentència de mort per al poble." Pepo Gil és pagès i explica un dels factors que han tingut paper en la

18a. Mostra Internacional de Mim a Sueca
del 12 al 16 de Setembre de 2007
www.mimsueca.com

Teatres DE LA GENERALITAT VALENCIANA
AJUNTAMENT DE SUECA Regidoria de Cultura
bancaixa

ServiEntrada Bancaja 96 399 55 77
902 11 55 77
www.bancaja.es

indignació i la mobilització de la gent d'aquesta terra: "Ja hem viscut uns anys durs amb la crisi dels cítrics, que els preus són sota mínims, i només ens faltava aquesta: qui et penses que comprarà clementines de la marca de la xemeneia? No és cap garantia per a sortir a vendre, precisament."

Gil, a més, forma part de la cooperativa Hortec, que agrupa pagesos de cultiu ecològic del Principat i del nord del País Valencià, una sortida per a la feina del camp que veu factible i en expansió i que ara es troba amb l'amenaça de la planta de tractament del gas: "Pensa que si hi ha una simple carretera, tu no pots tenir l'explotació a menys de vint metres com a mínim. I si és una autopista, augmenta la distància. Una planta així... és que no sabem què ens comportaria". Només arran dels terrenys destinats a la planta de tractament terrestre, en una zona íntegrament dedicada a l'agricultura, hi ha

"Tenim la natura, la mar. Si ens ho toquen, ja no ens quedarà res"

tres explotacions de cultiu ecològic, bé d'horta bé de tarongers.

La crisi dels cítrics colpeja amb força i la zona cerca sortides econòmiques: "A nosaltres ens agradaria una bona indústria de tractament de productes —enumerada Joan Ferrando—, desenvolupament de l'agricultura ecològica, turisme rural i de qualitat... Tot això se'n va enlaire amb les xemeneies. Mira: ja partim de la base que juguem amb desavantatge en serveis i infraestructures respecte a àrees com ara Castelló, València o Barcelona. Però, en compensació, tenim la natura, tenim la mar. Potser no és gaire, però és que, si ens ho toquen, ja no ens quedarà res".

Es cert que la mateixa unanimitat en l'oposició al projecte gasístic genera companys de viatge que en unes altres circumstàncies difícilment s'haurien trobat, i que mentre l'un parla de desenvolupament sostenible, l'altre pot pensar a edificar (poc *sosteniblement*) els camps de tarongers. No es pot eludir, tanmateix, el corrent de fons que expressa aquesta massiva mobilització i que té més relació

amb la necessitat de desenvolupament econòmic i social de la zona que no pas amb cap posició apriorística de la banda del no. I en aquest sentit s'expressa l'alcalde d'Alcanar, Alfons Montserrat: "Aquesta mena d'actuacions no atorguen valor afegit al territori ni l'ajuden a desenvolupar-se, ans al contrari: n'afecten de manera greu les possibilitats. Per això reclamem una reflexió per a trobar la ma-

nera de fer compatible l'interès general amb el del territori concret. De segur que hi ha emplaçaments que compatibilitzen tots dos aspectes". Des de la plataforma s'expressen en el mateix sentit: "Ningú no discuteix que aquestes infraestructures facen falta, però que miren on ho posen, no? I com ho fan."

Núria Cadenes

A Alcanar, sense gas.

L'opinió de **Domènec Ramal**

La tradicional calma i tranquil·litat de les nostres terres, les del Sénia, al bell mig dels Països Catalans, s'ha alterat aquest estiu per la divulgació d'un projecte, anomenat Castor, impulsat per una empresa canadenca i sota tutela del Ministeri d'Indústria espanyol, que preveu l'aprofitament d'un dipòsit natural

al davant de les nostres costes per a instal·lar-hi una reserva de gas, amb gasoducte i planta terrestre de tractament inclosa, de magnituds certament devastadores per al territori.

Les xifres del projecte mostren amb qui ens juguem els calés. Uns 900 milions d'euros de pressupost, invertits en 177.000 metres quadrats d'instal·lacions, dels quals gairebé 70.000 edificats amb canonades i xemeneies de 60 metres d'alçada, cremant gas contínuament, les 24 hores del dia. Tot plegat, a un quilòmetre i mig del nucli urbà d'Alcanar i a un parell de quilòmetres de la desembocadura del riu Sénia (un espai, per cert, en el qual un altre ministeri, el de Medi Ambient, té prevista des de fa uns quants anys una actuació que no acaba de rematar, l'adequació de l'espai protegit d'interès natural de Sòl-de-Riu).

Com podeu comprovar, un projecte no lliga gaire amb l'altre. És que no es coordinen els ministeris?

Les Terres de l'Ebre i, una mica més amunt, també les comarques del Camp de Tarragona són des de fa anys una zona saturada d'infraestructures productores d'energia. En menys de cent quilòmetres de territori, hi podem trobar indústries químiques i petroquímiques, centrals nuclears i elèctriques, parcs eòlics; i s'albiren a l'horitzó projectes tan preocupants com un cementiri nuclear o una central tèrmica, també, és clar, a les Terres de l'Ebre.

Tot plegat ha fet que la gent de la terra digue prou. Estem cansats de ser un territori productor de tota mena d'energies, sense que això revertés en unes comarques tradicionalment oblidades. Vam dir no al transvasament, i ara contínuem dient no al model de desenvolupament que ens volen imposar.

La instal·lació d'una planta de tractament de gas al terme municipal de Vinaròs, a la vora d'Alcanar, no és el model que vol la gent d'aquí. Volem viure de l'agricultura, i de la pesca, com sempre ho hem fet, buscant, si cal, noves perspectives com ara l'agricultura ecològica, els productes amb marca de qualitat —com ho són les nostres clementines i llagostins— i obrir-nos també, per què no, a camps com ara el turisme, on es poden encara emprendre iniciatives engrescadores (sense mirar cap a Orpesa).

La zona de la costa d'Alcanar és una de les últimes zones verges de tot el litoral català, una zona que vol créixer però d'una manera sostenible i respectuosa amb el medi. Volem ser nosaltres, la gent d'aquí, els qui decidim el nostre propi futur; no sabem com, però sí que sabem que aquest futur el volem sense gas.

Periodista